

Pystyvätkö lajit vastaamaan ilmastonmuutokseen?

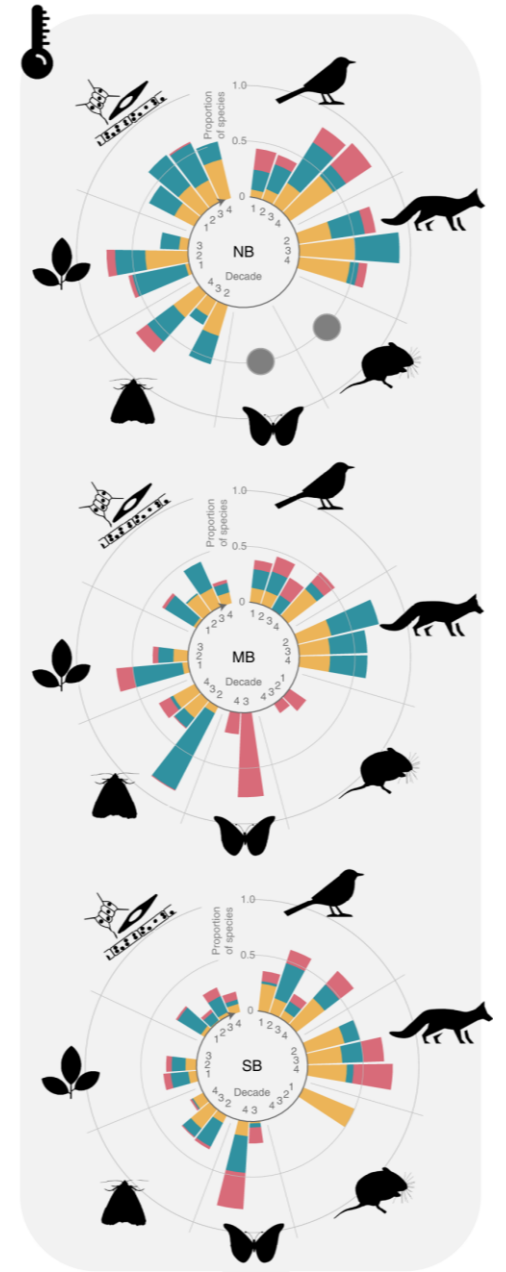
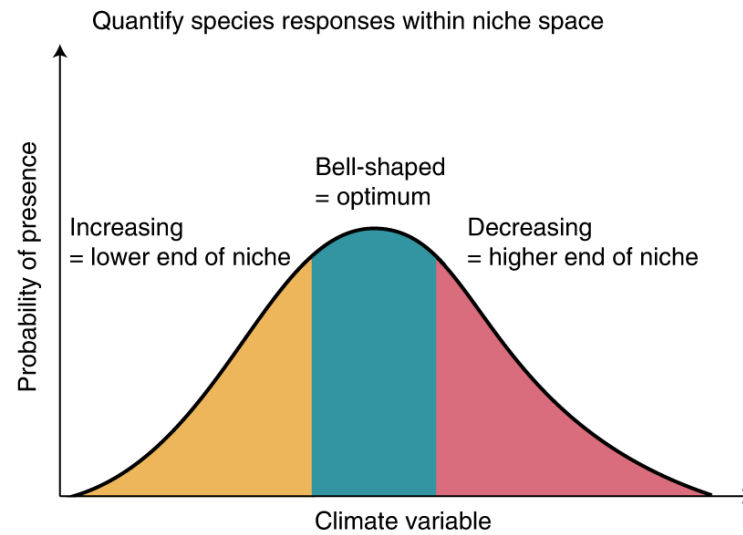
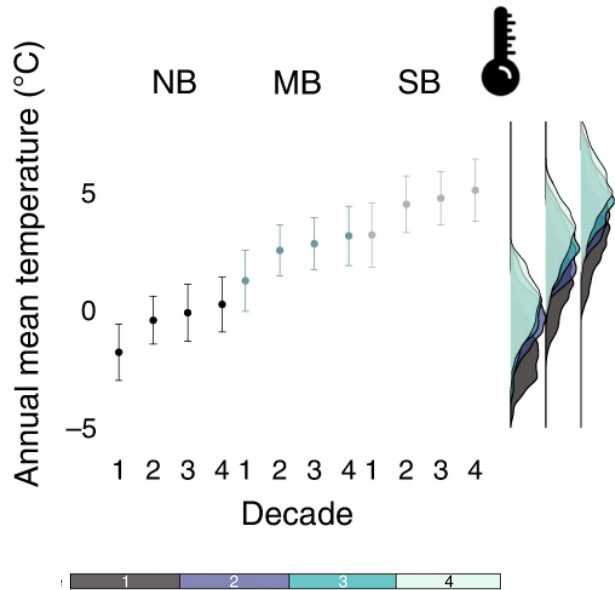
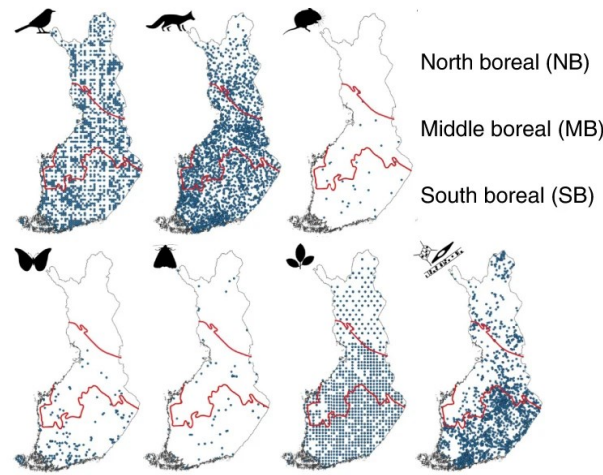
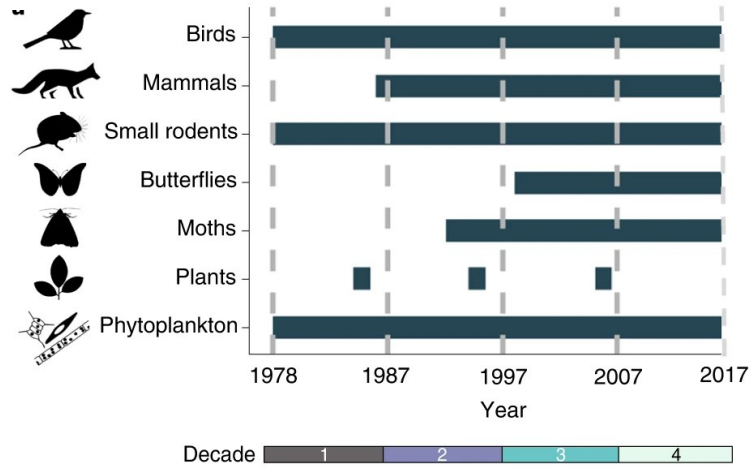
Maria Hällfors, FT, dos.

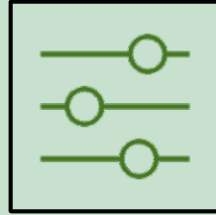
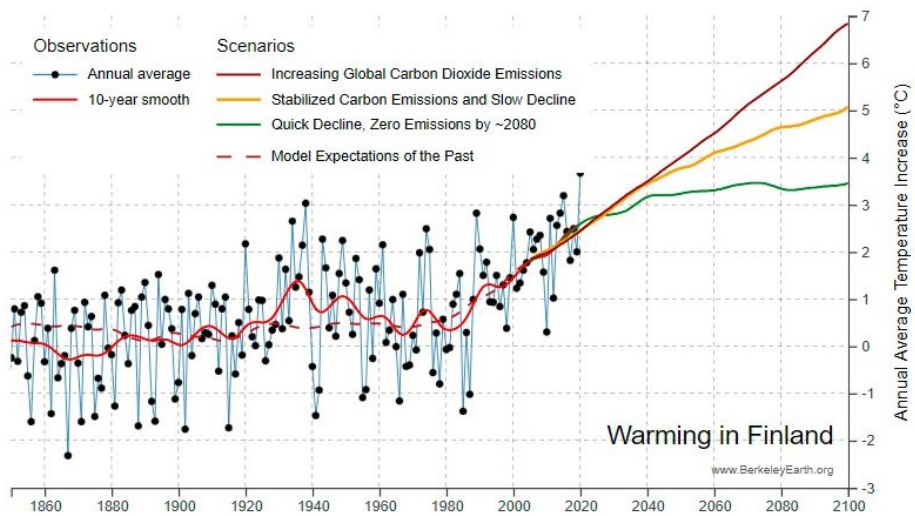
SUMI-seminaari 8.6.2023

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Muuttuva ilmasto sekoittaa pohjoista lajistoa

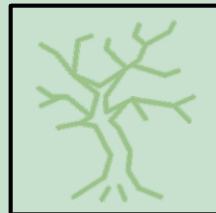

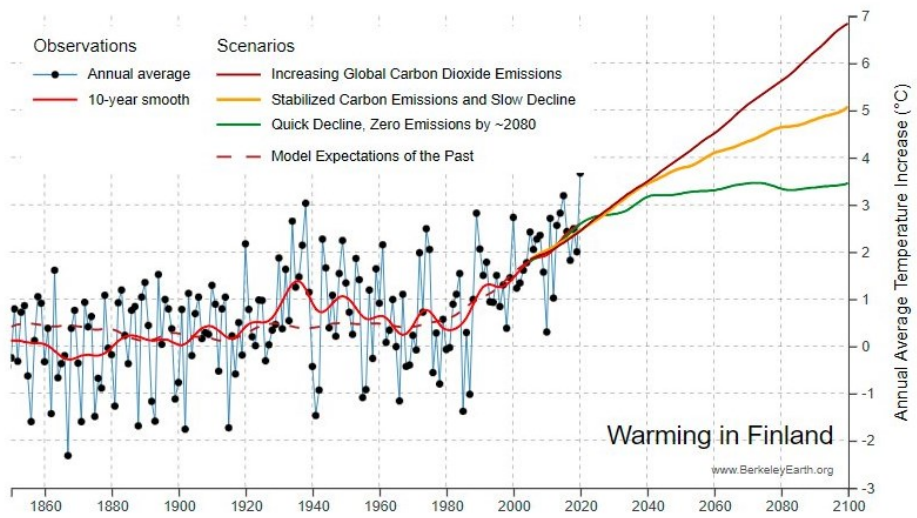
Sopeutuminen paikallaan

Siirtyminen uusille alueille

Populaation väheneminen
ja sukupuutto

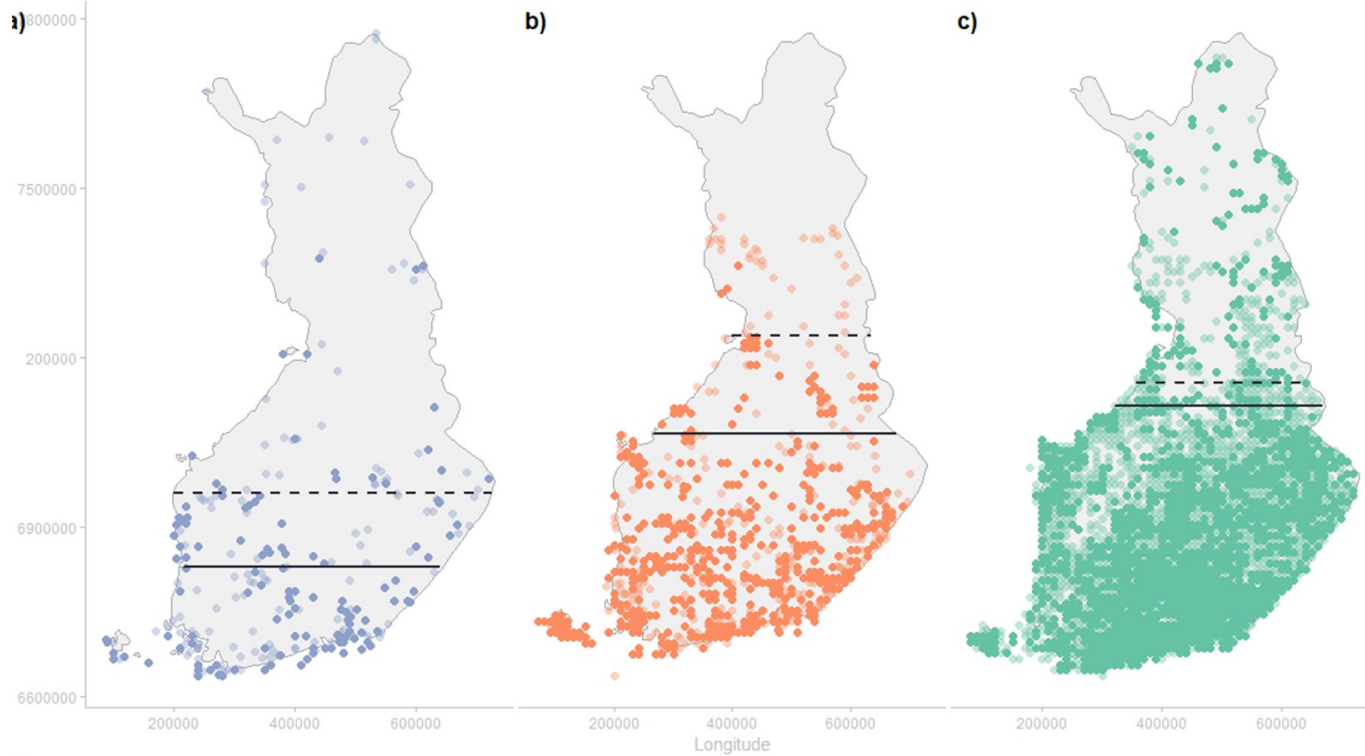

Siirtyminen uusille alueille

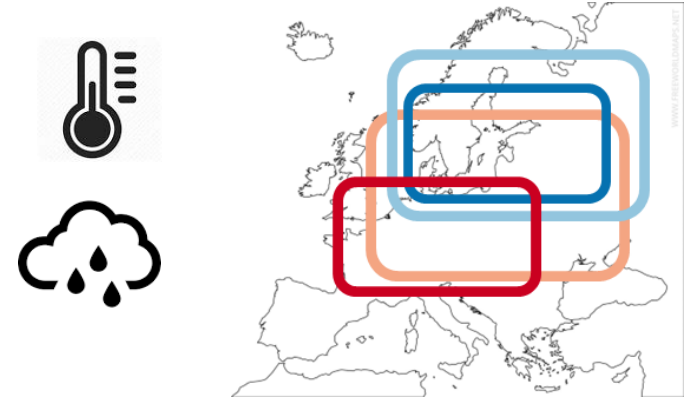

Noin 20 v. aikana tapahtunut muutos pohjoisessa levinneisyysrajassa

Muutos levinneisyyden 0.9 kvantiilissa

Ilmastolokeron keskiarvo ja laajuus

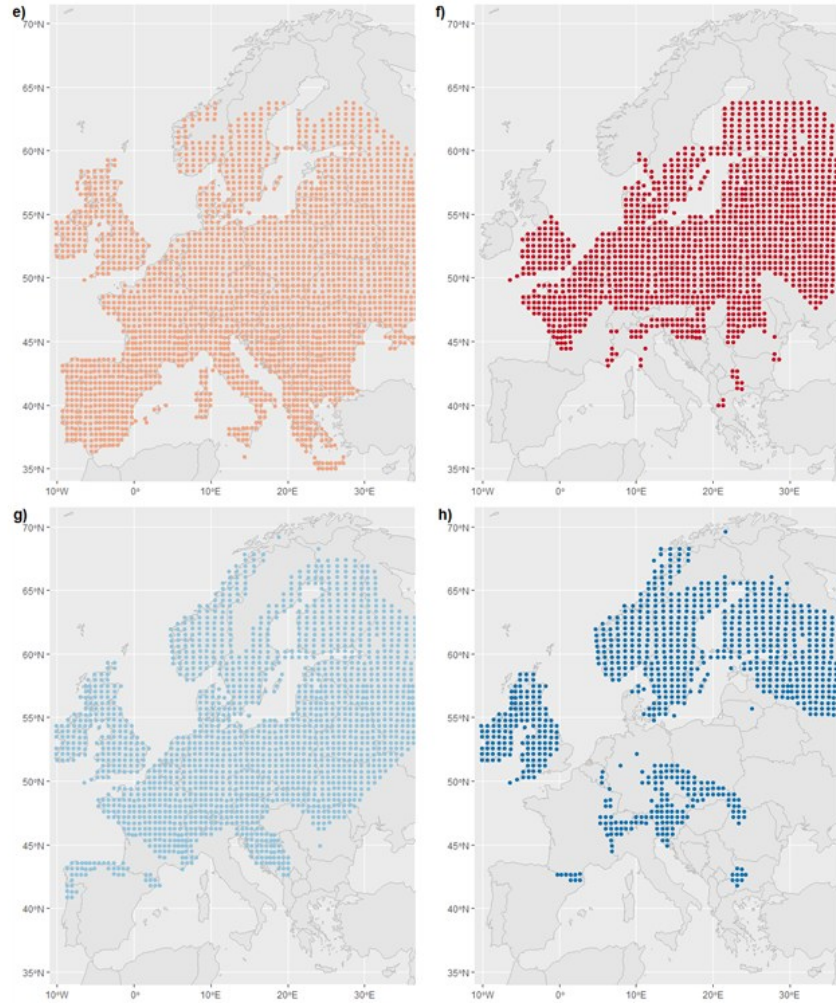
Muut elinkierto-ominaisuudet

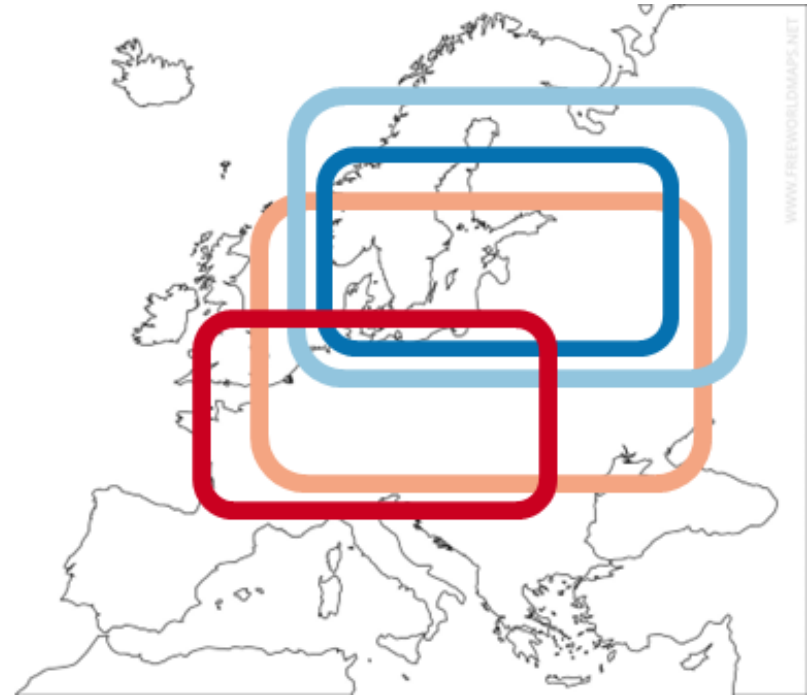
Hyönteistietokanta (+ NAFI)

Lintuatlas

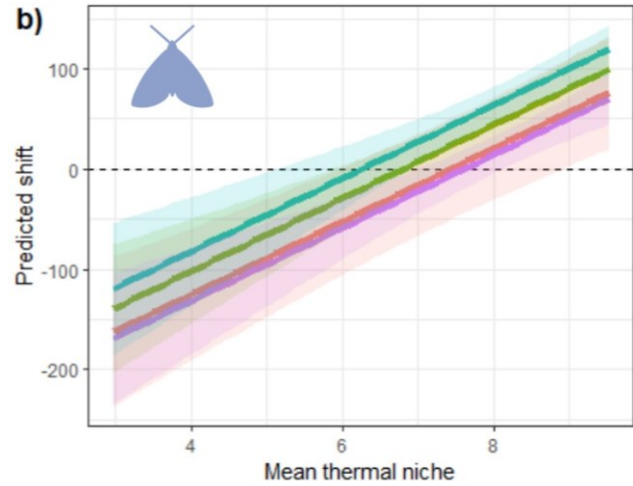

Ilmastolokeron keskiarvo ja laajuus

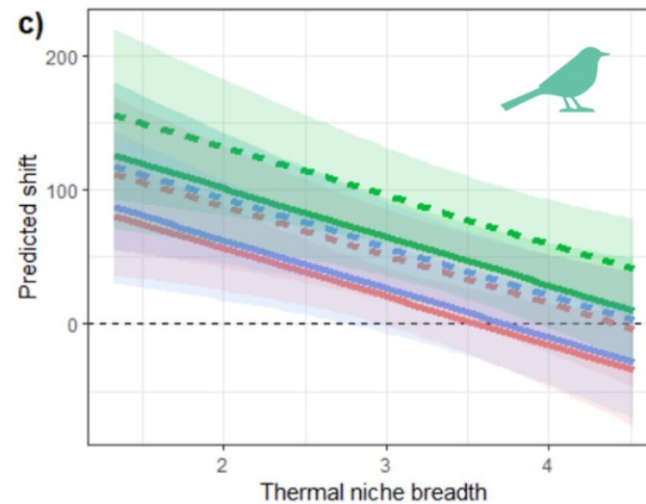
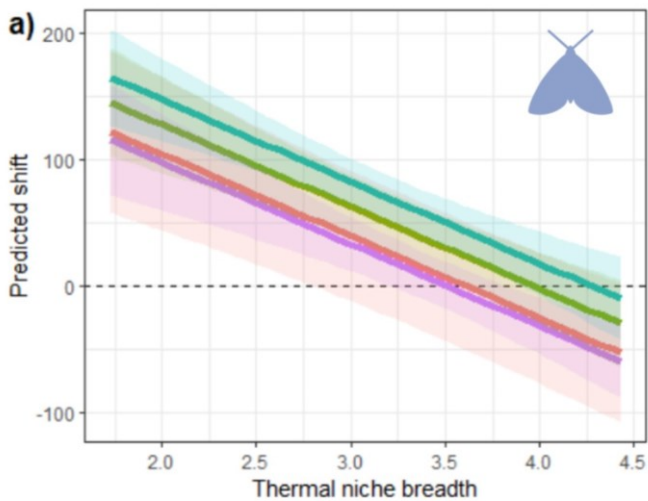

Suppeamman lämpötilalokeron omaavat linnut ja yökköset siirtyvät pohjoiseen

Overwintering stage for moths

- Larvae
- Egg
- Adult
- Pupae

Overwintering strategy for birds

- Resident
- Short-distance migrant
- Long-distance migrant

Number of broods for birds

- One brood
- Multibrooded

*Pitkän aikavälin
ilmastosopeutuminen voi
auttaa ennustamaan mitkä
lajit tarvitsevat siirtyä !(?)*

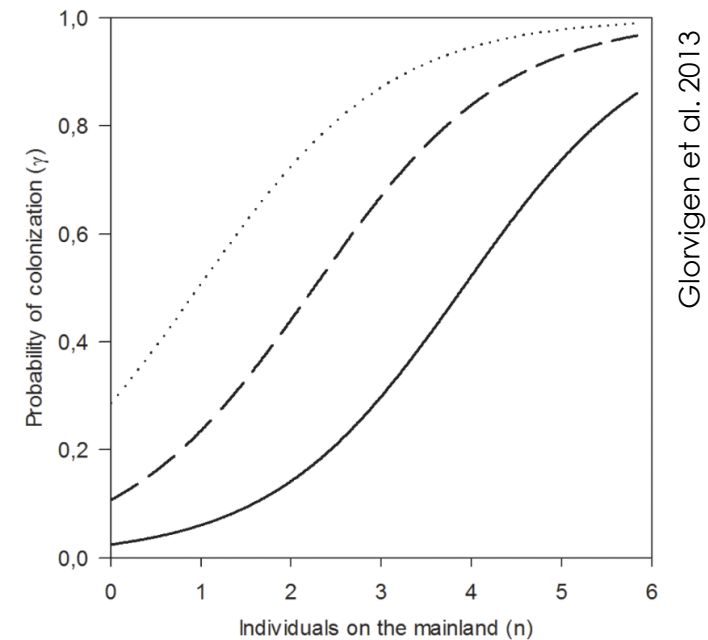
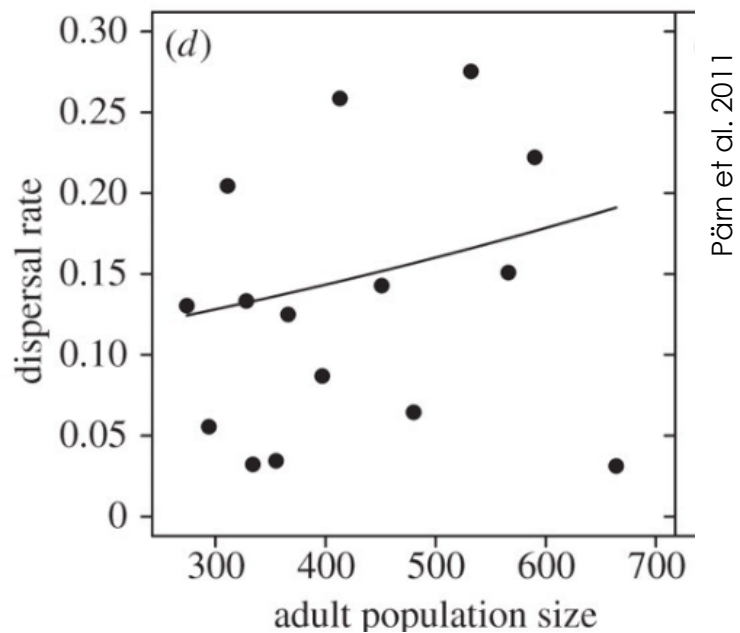
MUTTA: vain laajempi kosteuslokeron ennakoi siirtymistä päiväperhosilla

Suuremmat populaatiot → suurempi todennäköisyys onnistuneelle kolonisaatiolle

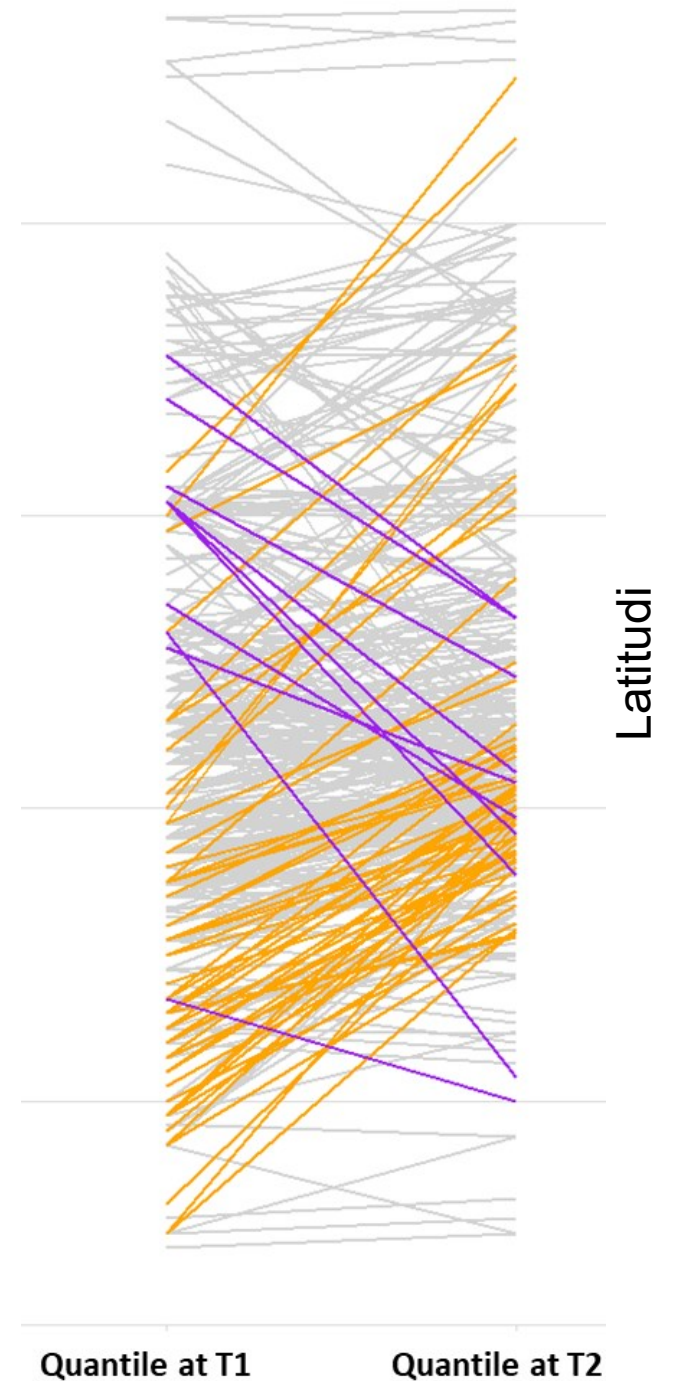
Colonization rate ~ Sum of contributing individuals from surrounding source populations (+habitat quality)
(e.g., Hanski 1994, Hanski et al. 1995, Hanski & Ovaskainen 2003)

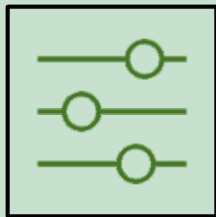

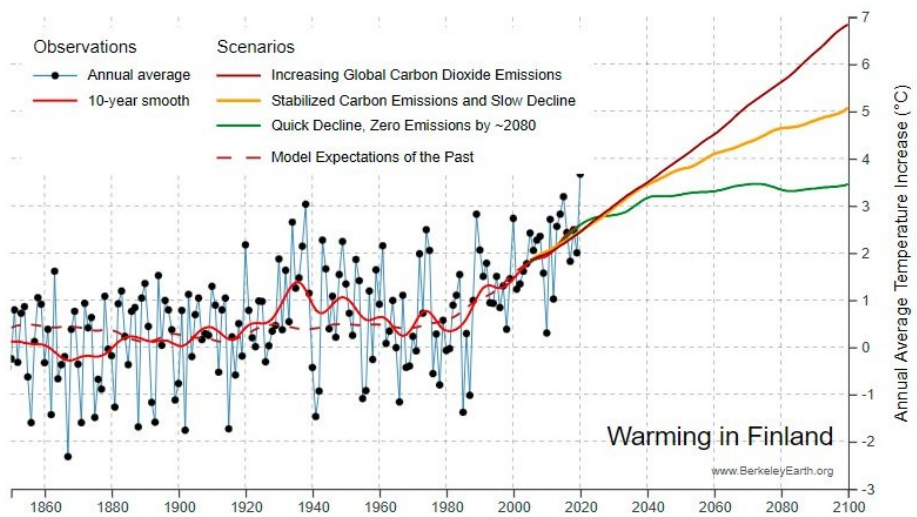
- Pohjoiseen
- Ei muutosta
- Etelään

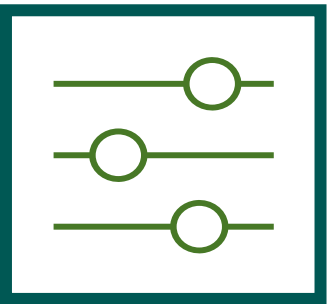
Kaikki lajit eivät laajenna levinneisyyttään pohjoiseen!

Sopeutuminen paikallaan

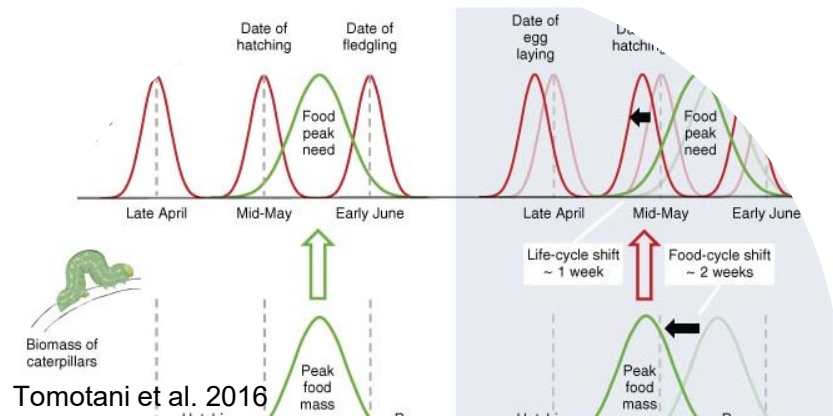
A. Salovaara

A. Salovaara

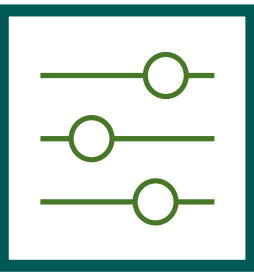
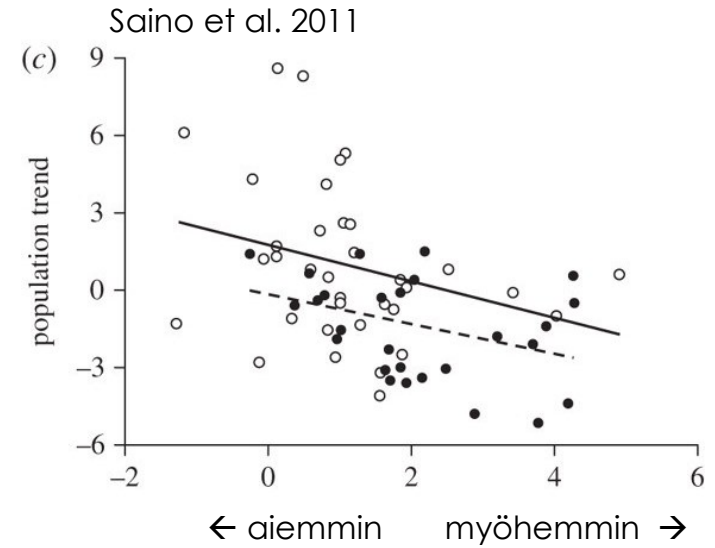
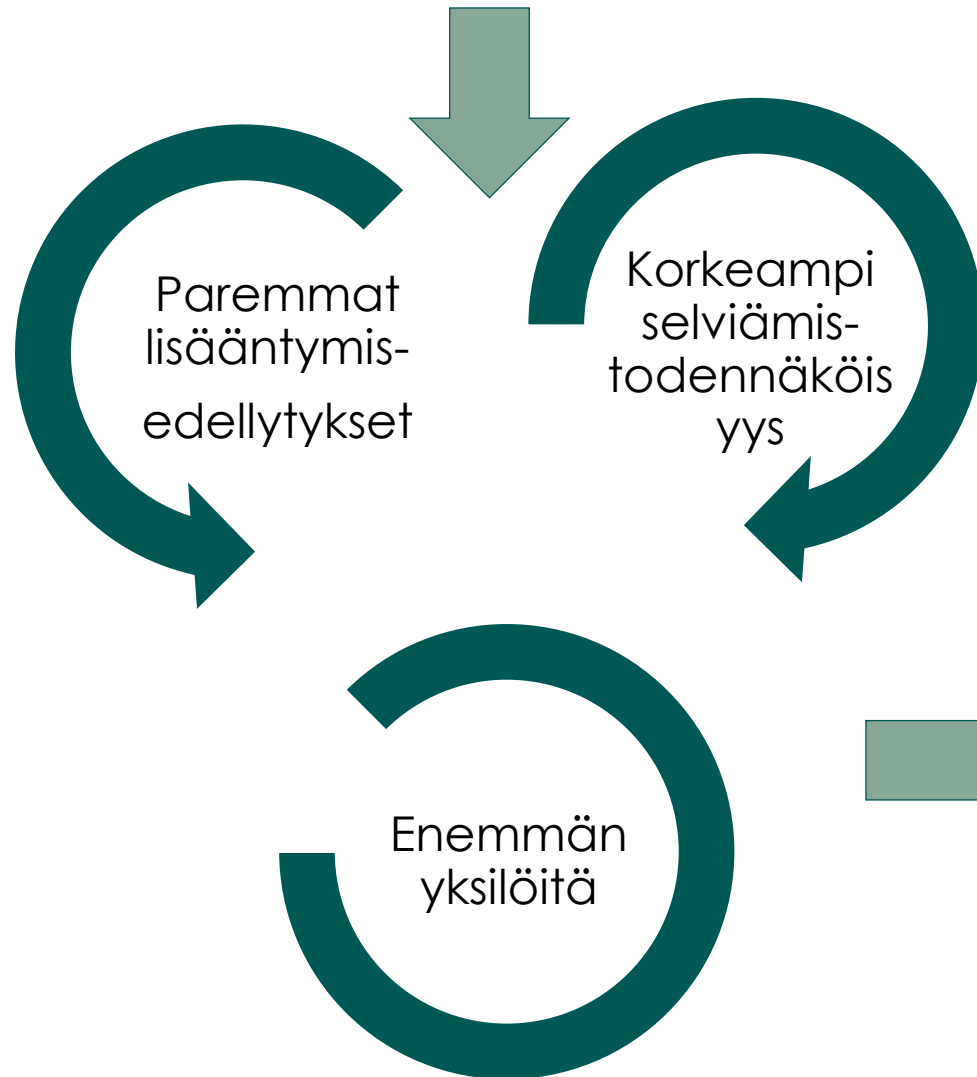

A. Salovaara

Oikea ajoitus

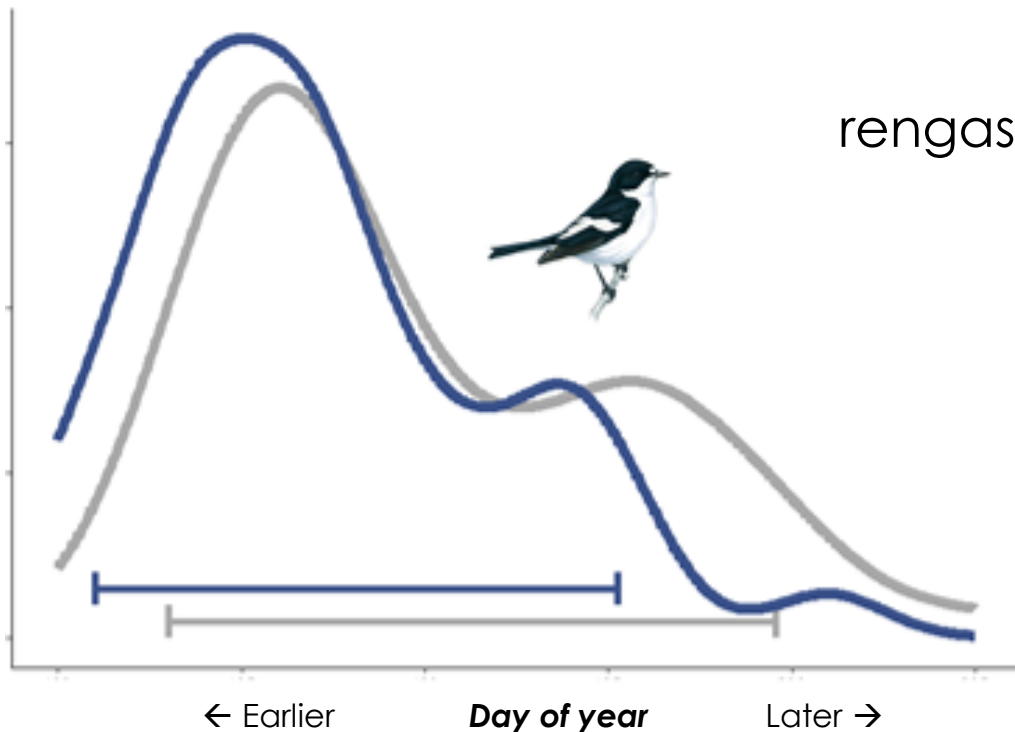
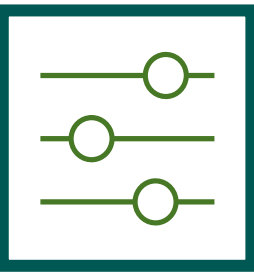

Adaptiivinen vaste

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Rengastustietokanta fenologisena aineistona

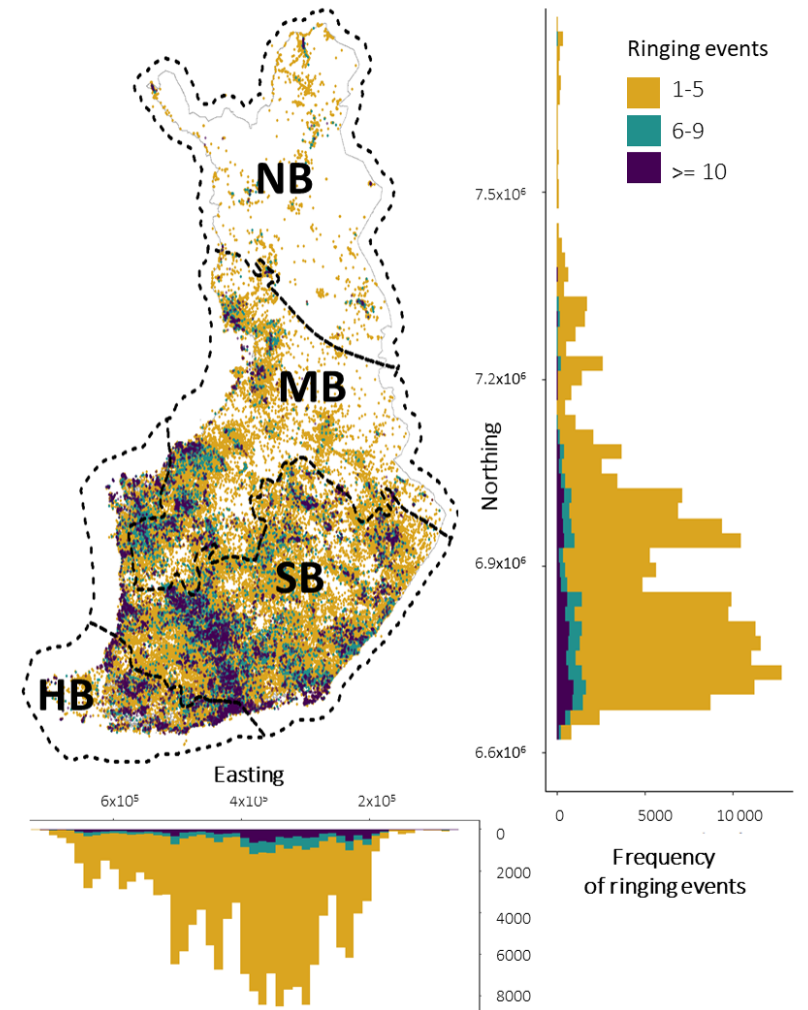

v. 1975-2017

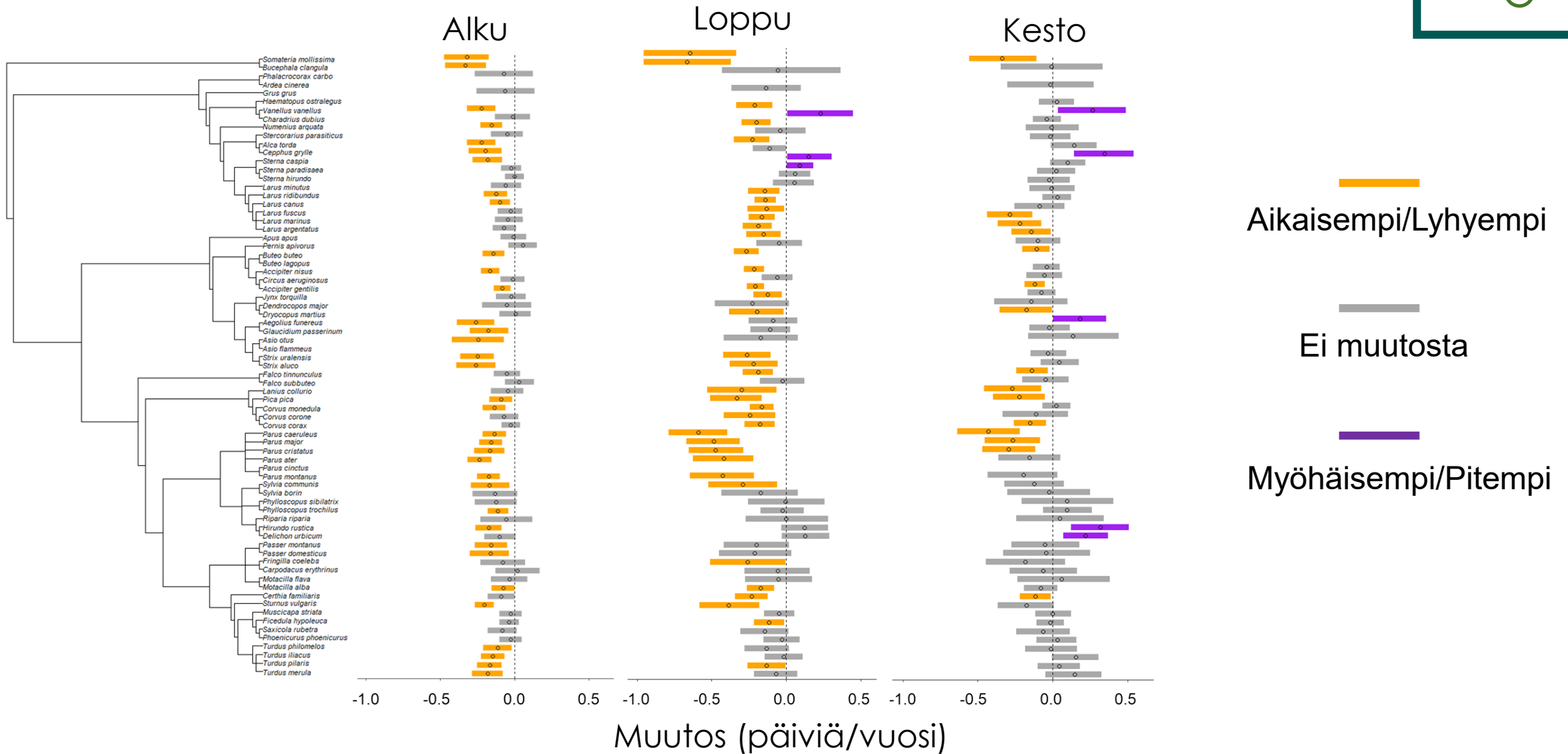
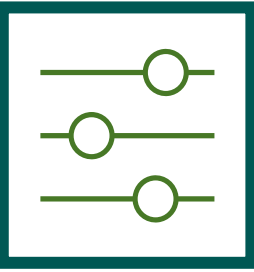
830 000
rengastustapahtumaa

73 lajia

FinBIF
INNOVATING PRACTICAL SOLUTIONS
FOR FAIR BIODIVERSITY INFORMATICS

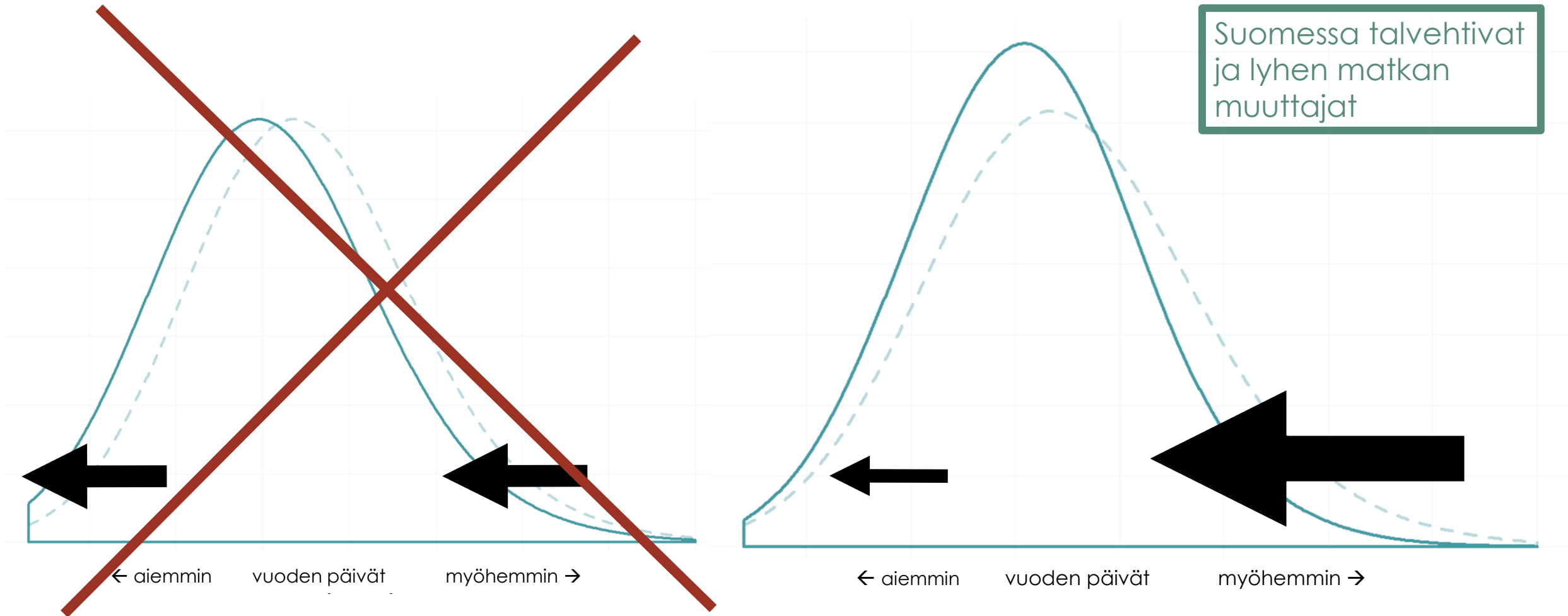

Muutokset pesintäajoituksessa etelä-borealisessa vyöhykkeessä (SB)

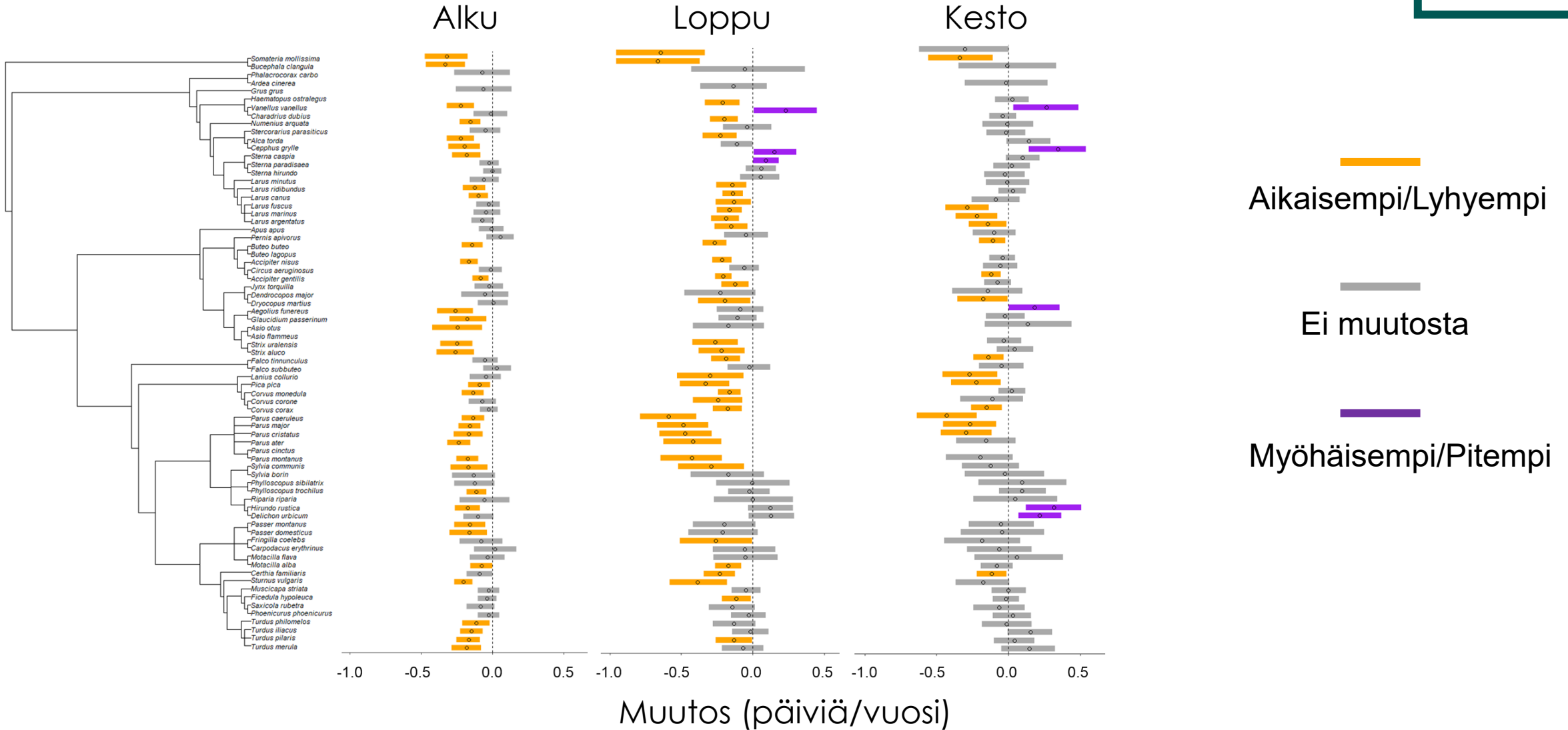
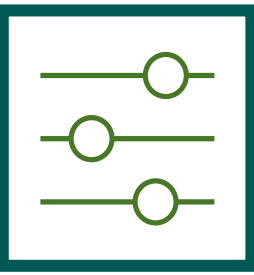

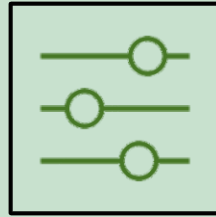
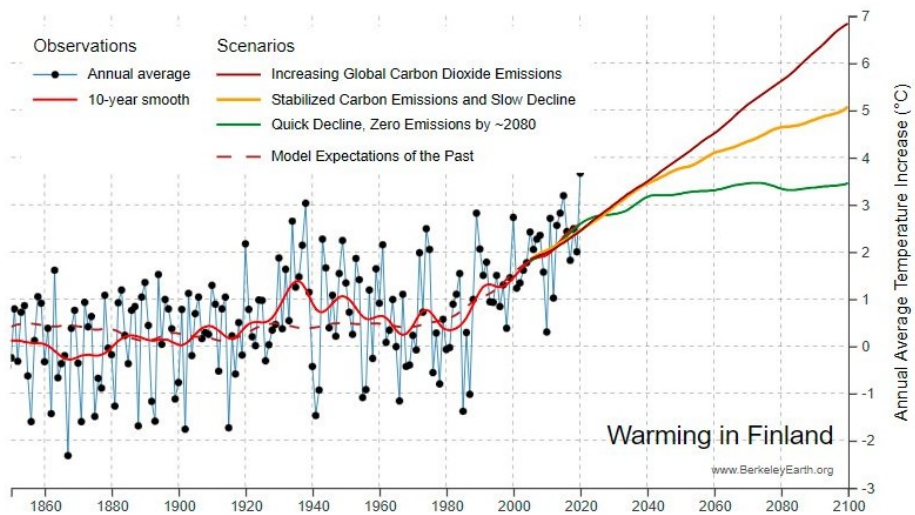

Pesintä ei aikaistu tasaisesti - kesto lyhenee

Muutokset pesintäajoituksessa etelä-borealisessa vyöhykkeessä (SB)

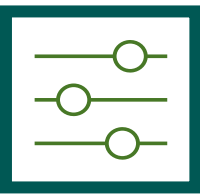

Sopeutuminen paikallaan

Siirtyminen uusille alueille

Voiko fenologia-muutos ja levinneisyys-muutos täydentää toisiaan?

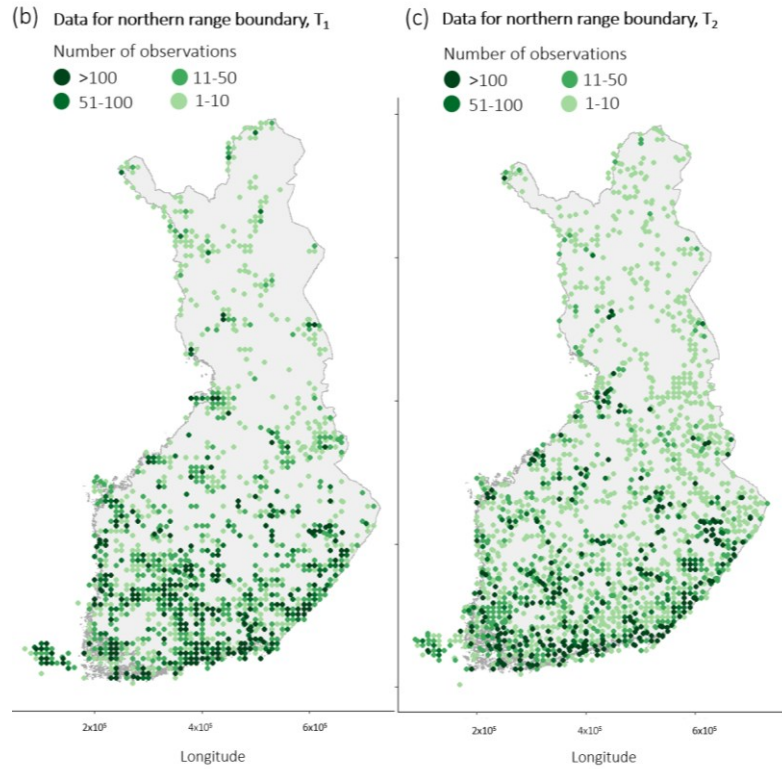

Laji.fi Hyönteistietokanta (+ NAFI)

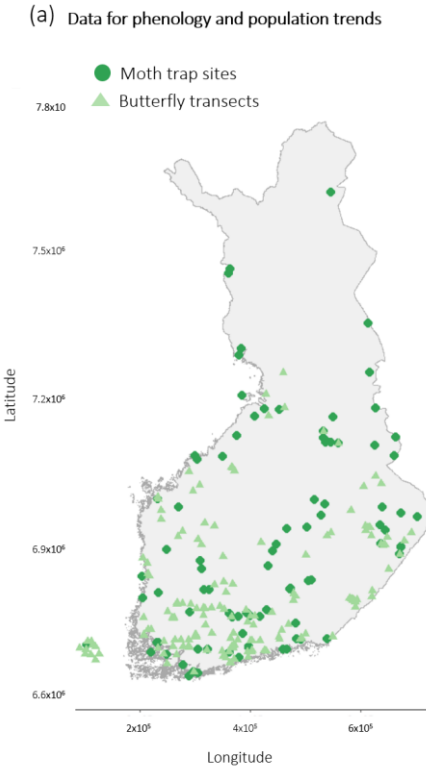
Maatalousympäristön päiväperhosseuranta 1999-2017

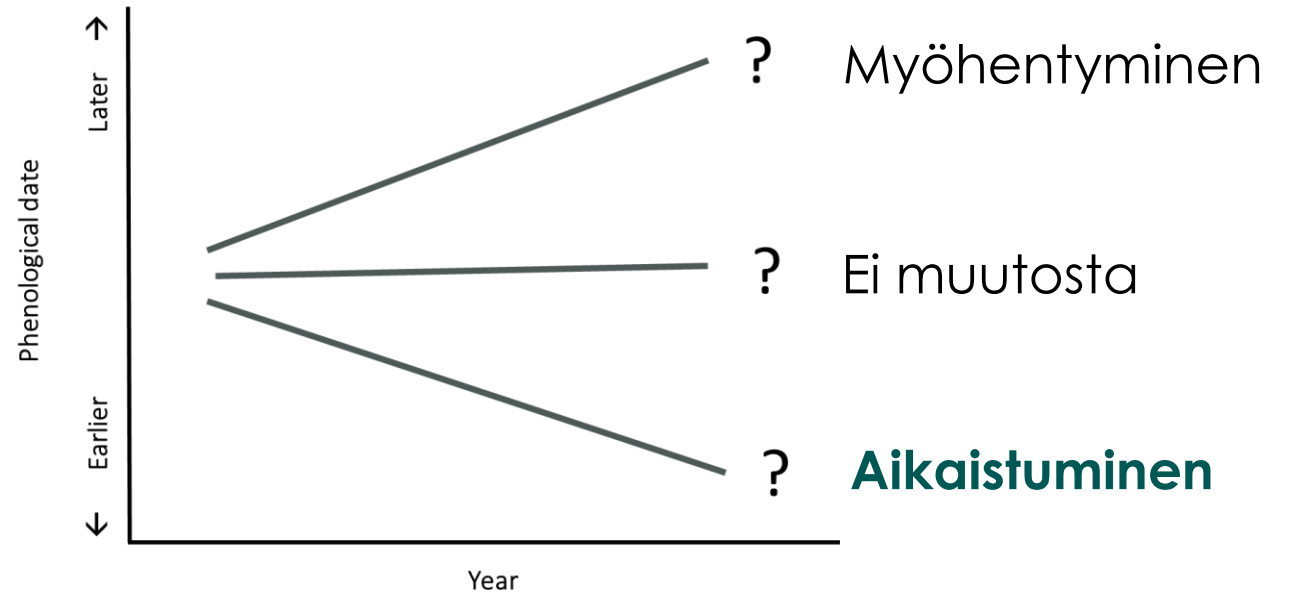
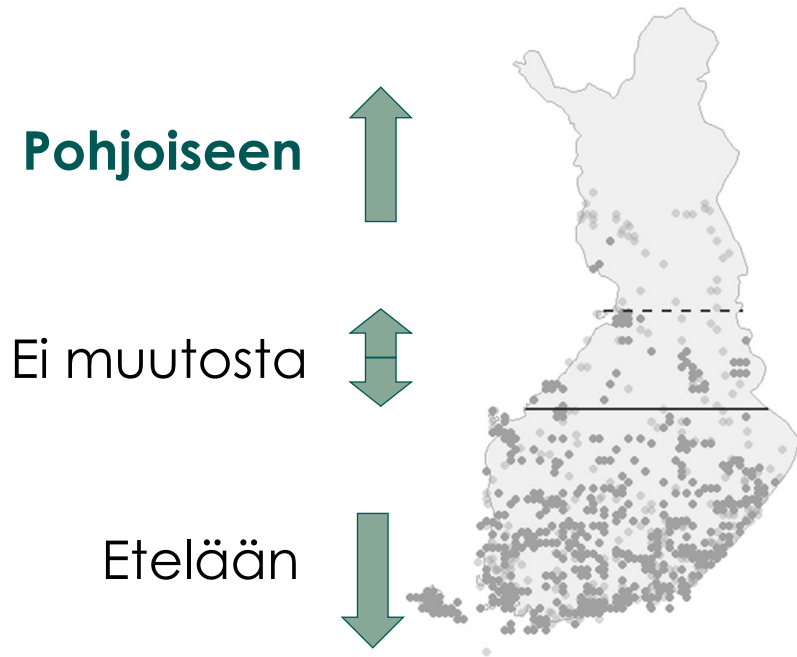
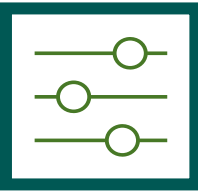
Yöperhosseuranta 1993-2012

N=46

N=237

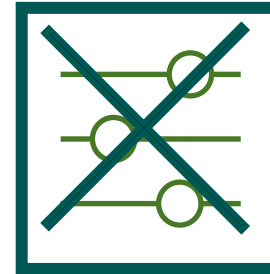

Mahdolliset yhdistelmät vasteissa

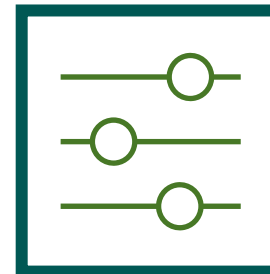
0. Ei kumpikaan

→ Laji ei aikaista fenologiansa eikä myöskään levittäydy pohjoiseen

1. Joko... tai

→ Laji **joko** aikaistaa fenologiansa **tai** levittäytyy pohjoiseen

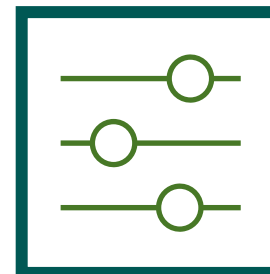

|

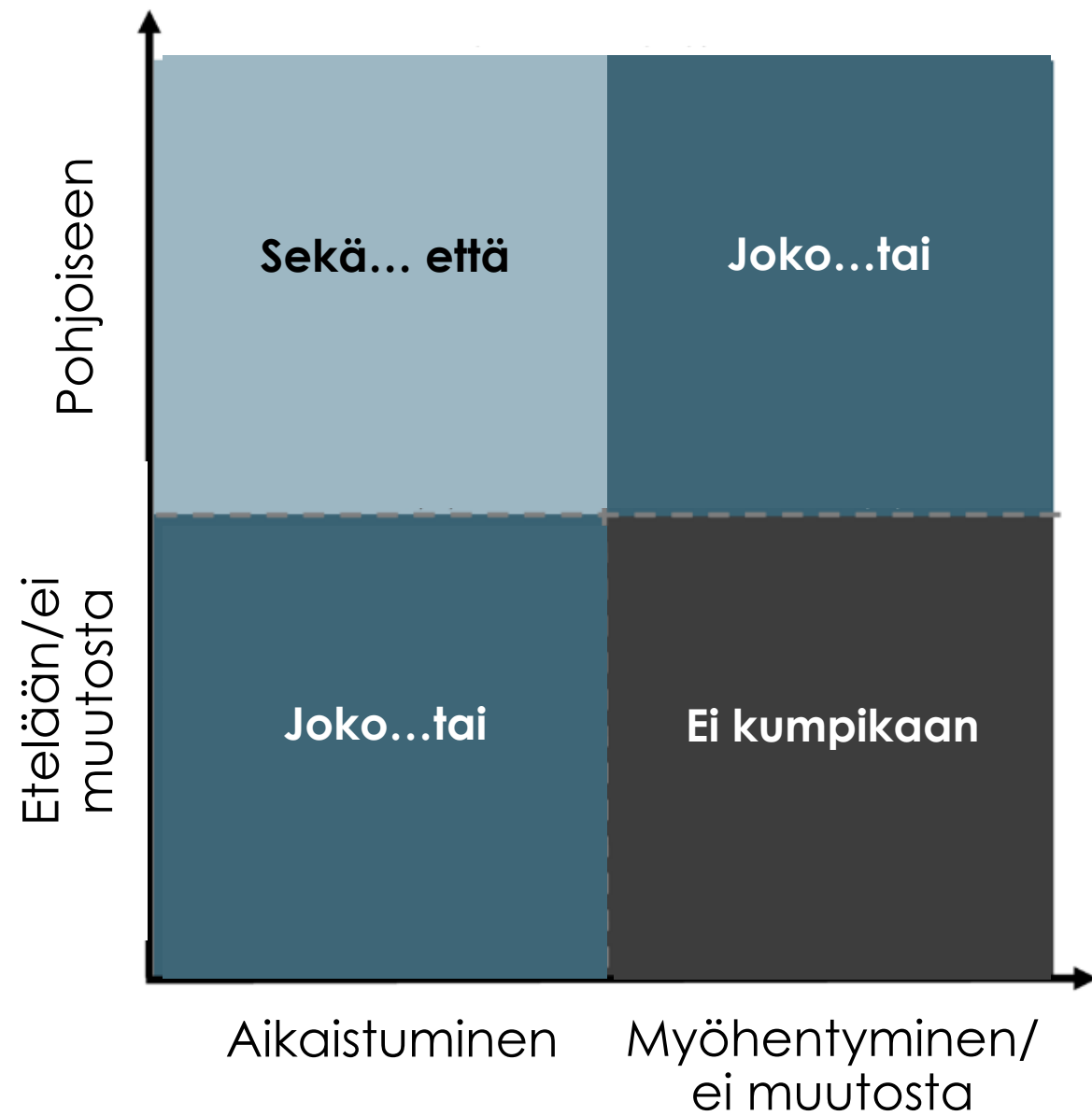
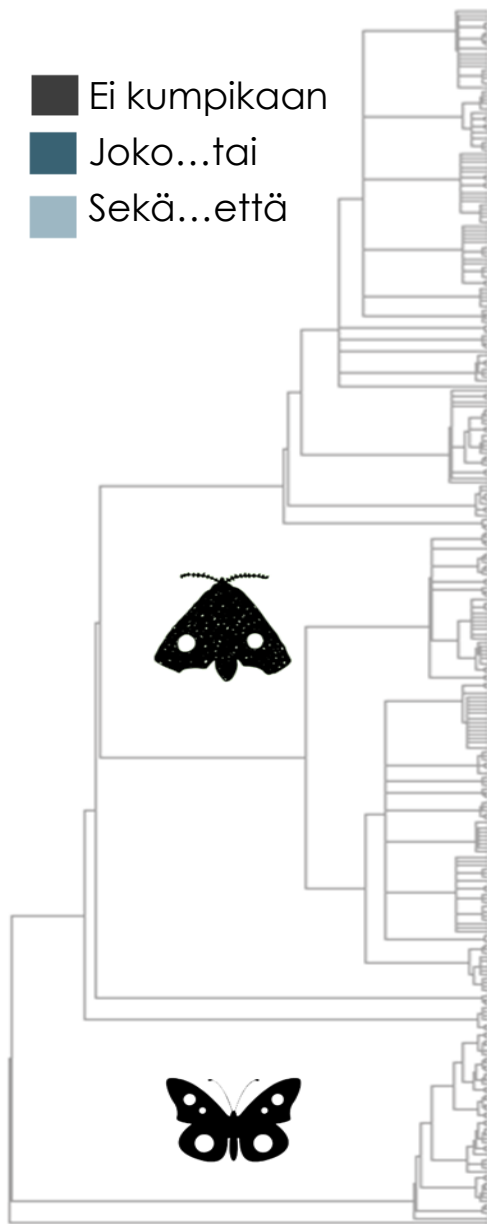
2. Sekä...että

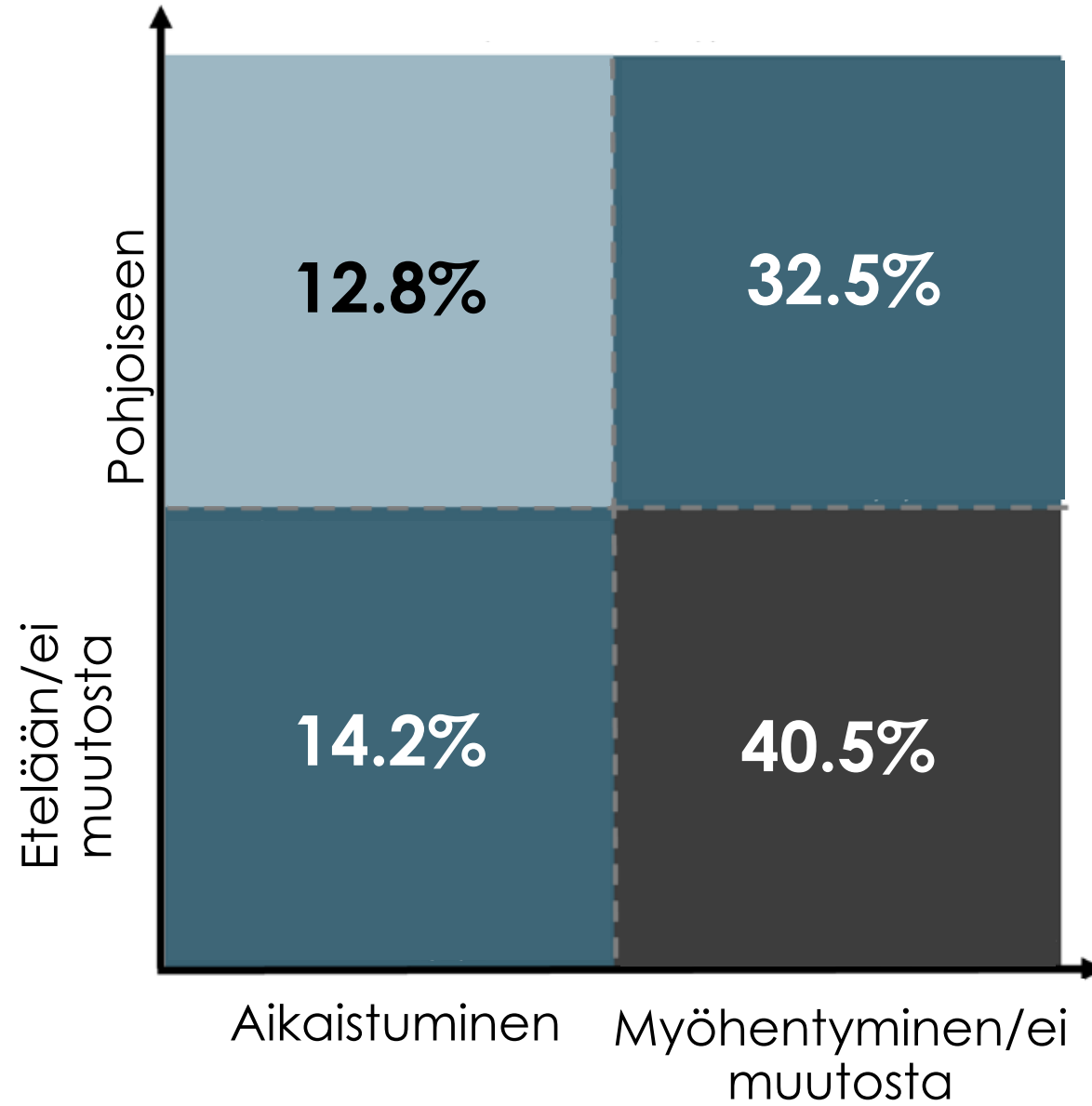
→ Laji **sekä** aikaistaa fenologiansa **että** levittäytyy pohjoiseen

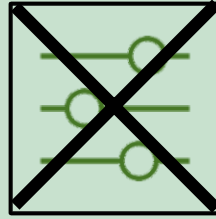
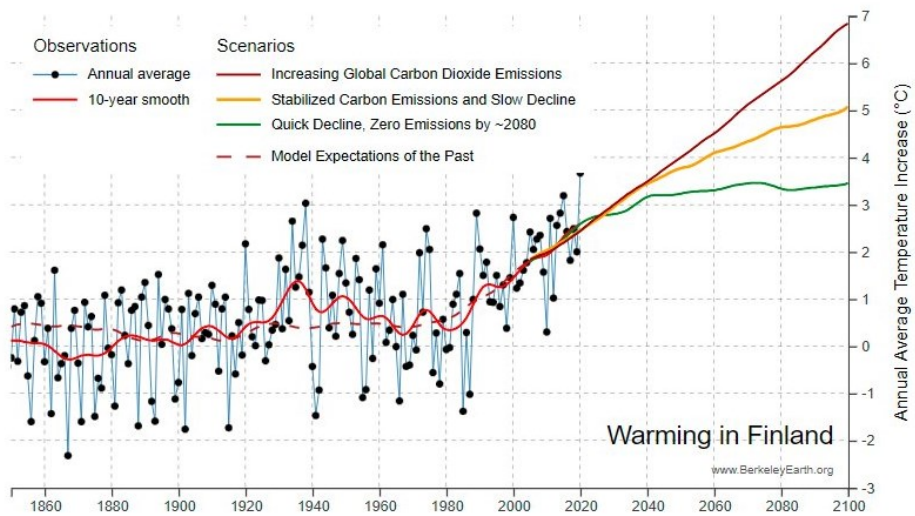
&

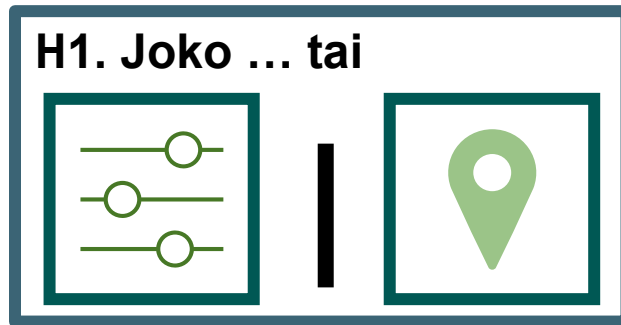
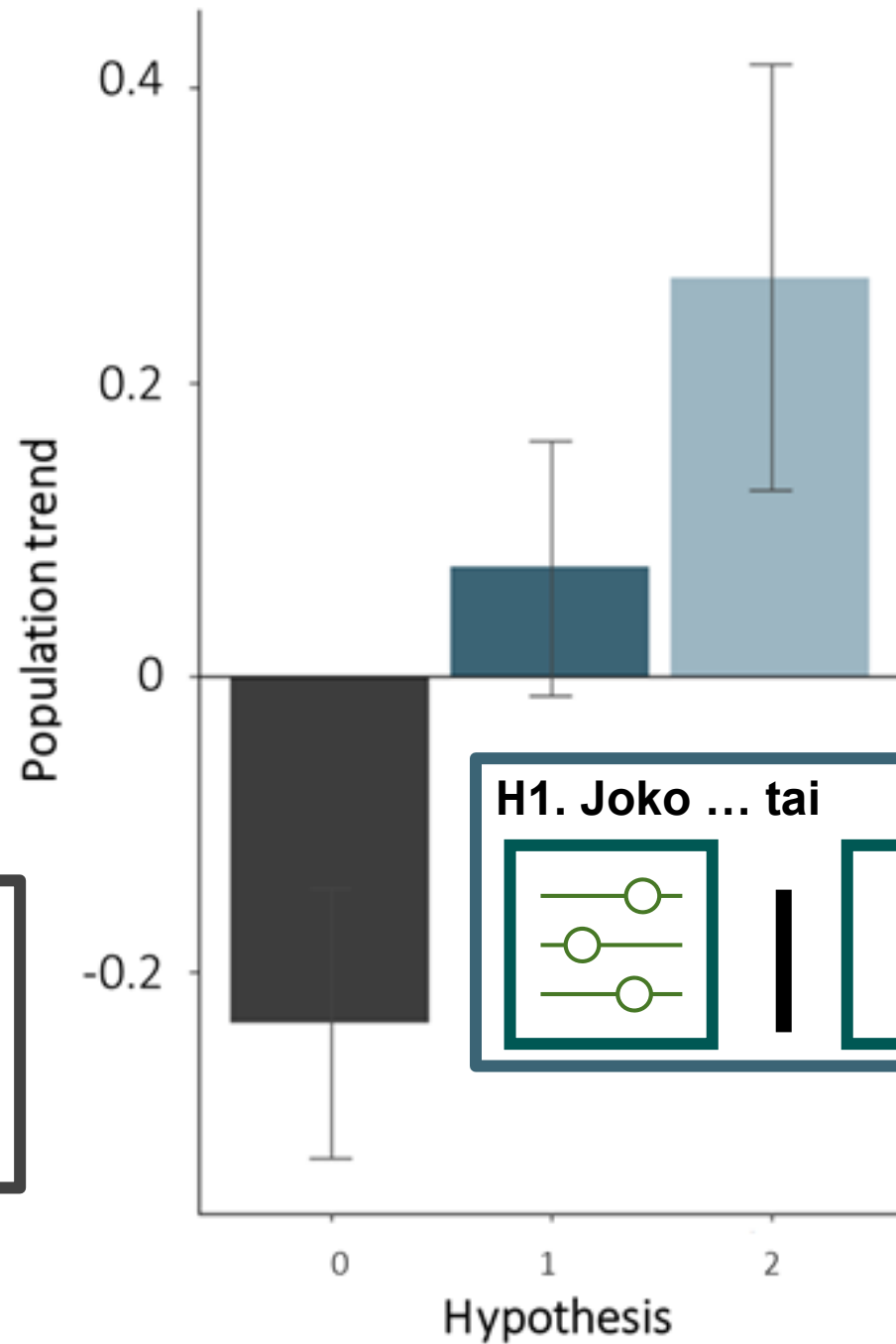
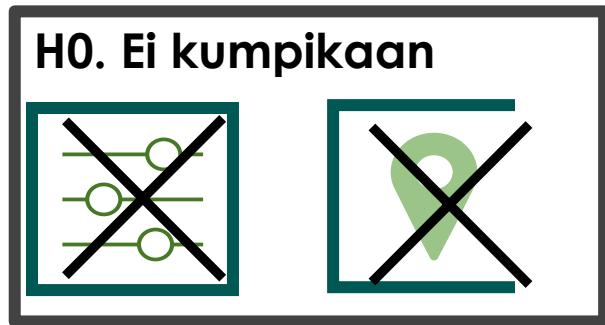
Sopeutuminen paikallaan

Siirtyminen uusille alueille

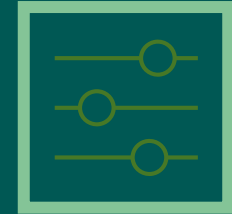
Populaation väheneminen
ja sukupuutto

Pohjoisempi
levinneisyysalue

Aikaisempi
fenologia

Enemmän
leviäviä yksilöitä +
alueita minne
levitä

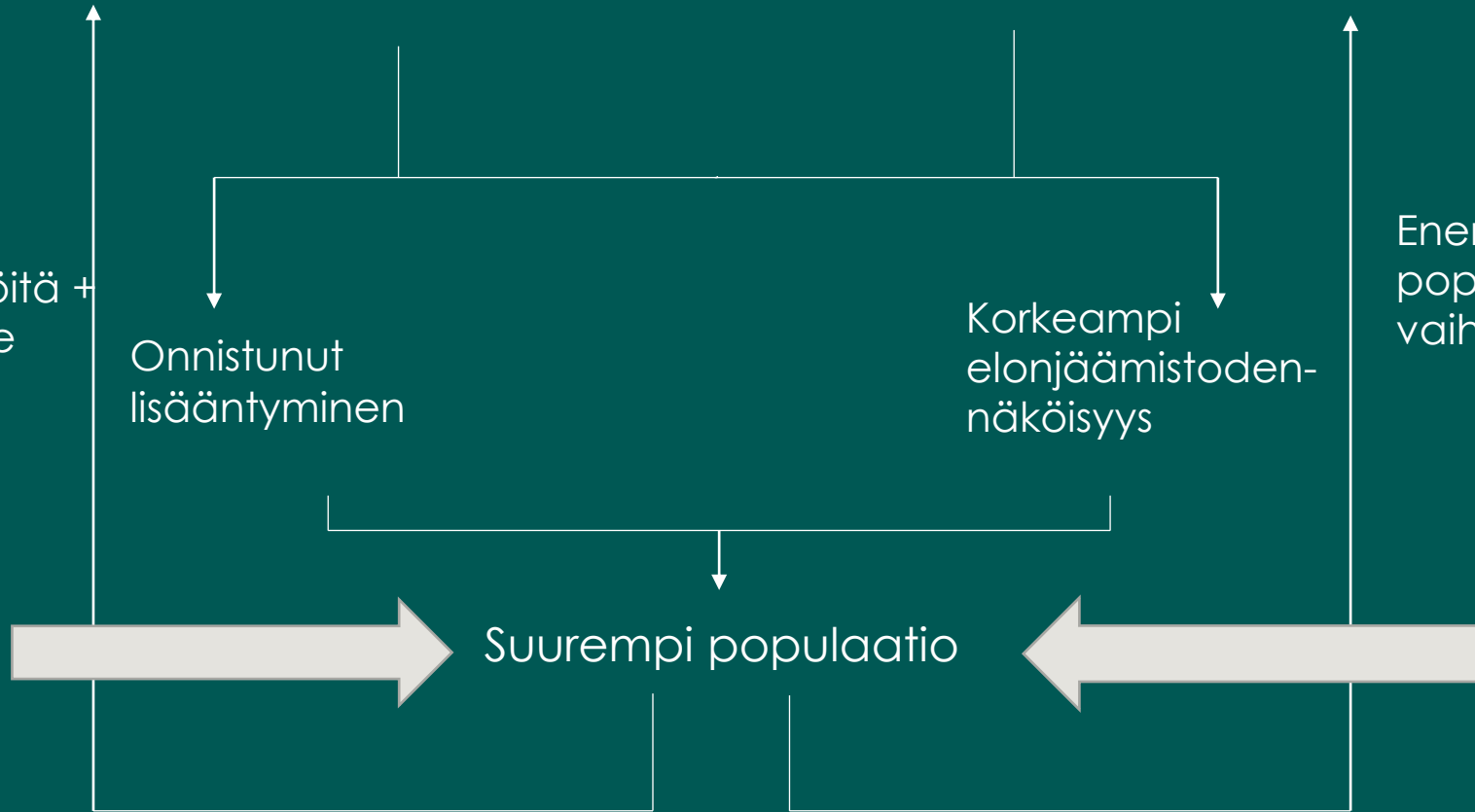
Onnistunut
lisääntyminen

Korkeampi
elonjäämistoden-
näköisyys

Enemmän
populaation sisäistä
vaihtelua

Suurempi populaatio

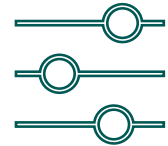

Pystyvätkö lajit vastaamaan ilmastonmuutokseen?

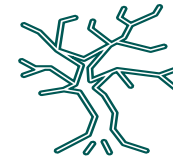
Suomen lajisto reagoi jo ilmastonmuutokseen

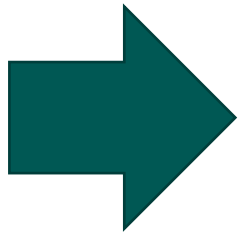
Monet lajit sopeutuvat ja/tai leviävät pohjoiseen

Läheskään kaikki eivät reagoi "oikein"

Laajat, laadukkaat ja kytkeytyneet elinympäristöt auttaisivat monia lajeja reagoimaan ilmastonmuutokseen parhaalla mahdollisella kyvyllään

Kiitos!

JANE JA AATOS

ERKON SÄÄTIÖ

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute